

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2663/2018
17.06.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Снежана Кнежевић Радовановић, адвокат из ..., против туженог АД „Путеви“ ..., чији је пуномоћник Љубиша Павловић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3693/17 од 08.05.2018. године, у седници одржаној 17.06.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3693/17 од 08.05.2018. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожеги П1 167/2017 од 26.09.2017. године, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев па је обавезан тужени да тужиоцу на име мање плаћене зараде и накнаде зараде у периоду од 01.04.2014. године до 30.04.2015. године плати укупно 252.470,68 динара, са каматом по Закону о затезној камати у односу на појединачно утврђене износе, у висини и роковима ближе одређеним овим ставом изреке. Ставом другим изреке делимично је усвојен тужбени захтев па је обавезан тужени да тужиоцу на име мање плаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада у периоду од 01.01.2014. године до 31.03.2014. године плати укупно 11.123,30 динара у појединачним месечним износима са каматом по Закону о затезној камати, ближе одређеним овим ставом изреке. Ставом трећим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име мање плаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада у периоду од 01.04.2014. године до 31.12.2014. године плати укупно 51.108,73 динара у појединачним месечним износима са законском затезном каматом ближе одређеним овим ставом изреке. Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да у корист тужиоца на износе из става првог и другог изреке плати доприносе за социјално осигурање и то: доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање запослених у Београду, доприносе за здравствено осигурање Републичком фонду за здравствено осигурање Београд и доприносе за осигурање за случај незапослености Националној служби за запошљавање. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади

трошкова поступка од 188.698,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3693/17 од 08.05.2018. године, ставом првим изреке одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у делу става првог изреке, којим је обавезан тужени да тужиоцу за период од 01.02.2015. до 30.04.2015. године плати на име мање исплаћене зараде и накнаде зараде укупно 54.788,69 динара са законском затезном каматом на појединачно утврђене износе, у висини и роковима одређеним овим ставом изреке, као и у делу става четвртог изреке којим је обавезан тужени да на износе разлике зараде и накнаде зараде из става првог изреке, за период од 01.02.2015. до 30.04.2015. године, уплати у корист тужиоца доприносе за социјално осигурање надлежним Фондовима пензијског и инвалидског осигурања, здравственог осигурања и осигурања за случај незапослености. Ставом другим изреке преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу става првог изреке, ставу другом изреке, преосталом делу става четвртог изреке, као и решење о трошковима парничног поступка садржаног у ставу петом изреке, па је тачком један овог става одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му плати на име мање исплаћене зарада и накнаде зарада за период од 01.04.2014. до 31.01.2015. године у месечним износима и са законском затезном каматом на појединачно утврђене износе, у висини и роковима ближе одређеним овом тачком изреке; тачком два истог става одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му на име мање плаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада за период од 01.01.2014. године до 31.03.2014. године плати појединачне месечне износе са законском затезном каматом, ближе одређеним овом тачком изреке; тачком 3 овог става изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да се обавезе тужени да у његову корист на износе зарада и накнада зарада тачке 1. и 2. овог става изреке плати доприносе за социјално осигурање и то за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање запослених у Београду, доприносе за здравствено осигурање Републичком фонду за здравствено осигурање, доприносе за случај незапослености Националној служби за запошљавање и тачком 4. истог става обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 97.969,80 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Против става другог изреке другостепене пресуде, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене метеријалног права, с тим што је предложио да се ревизија сматра изузетно дозвољеном применом члана 404. ЗПП.

Тужени је поднео одговор на ревизију тужиоца.

Решењем Апелационог суда у Крагујевцу Р4 450/18 од 02.10.2018. године уступљено је Врховном касационом суду на стварну надлежност одлучивање о посебној ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3693/17 од 08.05.2018. године.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14 и 87/18) па је утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је код туженог запослен на неодређено време и уговором о раду од 05.06.2002. године распоређен је на послове путара I, за које је предвиђен I степен стручне спреме и његова зарада за пуно радно време износи 750 бодова, чију вредност утврђује директор, а анексом уговора о раду од 28.11.2005. године на пословима путара I имао је уговорену основну зараду од 784 бода. Наведеним уговором и анексом није одређена вредност бода, ни износ основне зараде. Правилником о раду туженог посао који тужилац обавља вреднован је коефицијентом 1,12 и његове зараде су приликом обрачуна у спорном периоду вредноване овим коефицијентом. Код туженог је био у примени Правилник о раду којим није утврђена основна зарада, нити је утврђена њиме основна цена рада, а није ни дефинисан начин њеног утврђења, али је овим Правилником прописано да зарада са коефицијентом 1 вреди 700 бодова, што су послови најниже вредности, док су остали најсложенији послови вредновани са 1540 бодова, односно коефицијентом 2,20. Према овом Правилнику висину зараде за сва радна места, осим руководећих, утврђује директор на основу коефицијента утврђених чланом 76. Правилника, водећи рачуна о тежини и сложености послова, а у члану 76. је прописано да се зарада по основу радног учинка утврђује на основу квалитета и обима послова које запослени у току месеца обави, као и односа запосленог према радним обавезама и може износити $\pm 20\%$ од основне зараде. Истим Правилником и то чланом 77. прописано је да запослени има право на увећану зараду у висини утврђеној тим правилником, у тачно одређеним процентима по свим основима.

Посебни колективни уговор за грађевинарство и индустрију грађевинског материјала код туженог је био на снази до 29.03.2014. године којим је у члану 52. прописано да се основна зарада добија множењем коефицијента посла и износа основне зараде за најједноставнији рад (цена рада) код послодавца које се за коефицијент уговара у висини минималне зараде увећане за припадајуће порезе и доприносе. Тужени је као члан удружења послодаваца путне привреде приступио потписивању Посебног колективног уговора за делатност путне привреде, који је био у примени од 22.01.2015. године и примењивао се у преосталом делу утуженог периода. Према члану 34. овог колективног уговора основна зарада за најједноставнији посао уговара се у висини минималне зараде утврђене Законом о раду увећане за припадајуће порезе и доприносе. Вештачењем од стране вештака економско-финансијске струке утврђено је да је тужени у спорном периоду исплату зараде вршио одређивањем мање цене рада од цене рада коју је требало утврдити у складу са колективним уговорима за период њиховог важења, али исто тако и у периоду када ови уговори нису били на снази, тачније од 29.03.2014. године до 22.01.2015. године. Питање исплате трошкова исхране за утужени период регулисано је одредбом члана 64. Посебног колективног уговора за грађевинарство и индустрију грађевинског материјала за дане проведене на раду и висину од 20% од минималне зараде и то само за период важења овог

колективног уговора. Тужени је тужиоцу у спорном периоду исплатио накнаду за исхрану у току рада применом уговора о раду. Одредбама Посебног колективног уговора за грађевинарство и индустрију грађевинског материјала у члану 52. и посебног колективног уговора за делатност путне привреде у члану 34. предвиђен је идентичан начин утврђивања основне зараде за најједноставнији посао у висини минималне зараде у складу са законом, увећане за припадајуће порезе и доприносе.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом обрачуна основне зараде и осталих припадајућих накнада на начин како је то предвиђено Посебним колективним уговором за грађевинарство и индустрију грађевинског материјала и Посебним колективним уговором за путну привреду утврдио висину дугованих износа зарада и накнада зарада, па је поређењем са исплаћеним износима зарада и накнада зарада утврдио постојање разлике за коју је обавезао туженог да исплати тужиоцу за цео утужени период, као и на уплату доприноса за обавезно социјално осигурање на овако утврђене износе у корист тужиоца, те накнаду трошкова за исхрану у току рада за јануар, фебруар и март 2014. године.

По оцени Врховног касационог суда, правилно је другостепени суд применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца да се тужени обавезе да му исплати мање исплаћену зараду и накнаду зараде за период од 01.04.2014. године до 31.01.2015. године (када нису били на снази напред наведени колективни уговори), као и да му на ове износе уплати доприносе обавезног осигурања надлежним фондовима. Такође је правилна одлука другостепеног суда и у делу којим је одбио захтев тужиоца да му тужени на име накнаде трошкова за исхрану у току рада за јануар, фебруар и март 2014. године са припадајућом каматом. Наиме, у спорном периоду није био у примени ни један од Посебних колективних уговора којим је регулисано питање начина утврђивања висине цене рада. Правилник о раду код туженог не прописује начин утврђивања висине цене рада код туженог, а зарада је у овом делу периода обрачунавана и исплаћивана применом цене рада коју је утврђивао директор својим одлукама у зависности од расположивих средстава. Минимална зарада није уговорена, а тужилац није понудио доказе о постојању аката код туженог (који су били у примени у спорном периоду) који садрже одговарајуће параметере за обрачун зараде на основу којих би се могла утврдити њена висина, па је правилан закључак другостепеног суда да тужиоцу не припада тражена разлика зараде и осталих потраживања, као и уплате доприноса (за чији обрачун основна зарада представља основицу), између оних који су му исплаћивани и оних чију је висину суд утврдио применом одредаба тада важећег колективног уговора.

Супротно наводима ревизије, правилно је другостепени суд одбио захтев тужиоца за накнаду трошкова за исхрану у току рада за месеце јануар, фебруар и март 2014. године. Наиме, уговором о раду тужиоца од 31.05.2002. године, прописано је право тужиоца за накнаду трошкова за исхрану у току рада у висини од 25% од просечне зараде у привреди Републике Србије остварене у претходном месецу, а анексом уговора о раду из 2005. године дерогирана је наведена одредба тако што је чланом 4. истог анекса прописано да запослени има право на исплату ових трошкова у складу са општим актом. Даље, одредбом члана 64. Посебног колективног уговора за грађевинарство и индустрију грађевинског материјала који је био у примени до

29.03.2014. године предвиђена је исплата накнаде трошкова за месечну исхрану у току рада за дане проведене на раду, најмање у висини 20% од минималне зараде, а Правилником о раду код туженог предвиђен је основ, али не и начин утврђивања висине за исплату ове накнаде, а према налазу вештака, у посматраном периоду, накнада трошкова за исхрану у току рада исплаћена у већем износу од износа накнаде која се добија применом одредбе члана 64. Посебног колективног уговора, те како суду није предочен други општи акт туженог који би омогућио обрачун веће накнаде од исплаћене, то је правилно другостепени суд преиначио првостепену одлуку и одбио у том делу захтев тужиоца.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као ставу првом изреке на основу члана 414. став 1. ЗПП.

Врховни касациони суд је, одлуку садржану у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 154. став 1. ЗПП, тако што одбио захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка јер трошкови одговора туженог на ревизију тужиоца, по налажењу Врховног касационог суда, нису били неопходни за вођење ове парнице.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић